

Otázka: Asie v cestovním ruchu

Předmět: Cestovní ruch

Přidal(a): stachelovanela

Poloha a rozloha

- **Asie svou rozlohou 44,4 milionu km² pokrývá 30% souše a je největším světadílem** na Zemi. Většina asijského území se rozkládá na **severní a východní polokouli**. Spolu s Evropou tvoří Asie největší kontinent zvaný **Eurasie**, pomyslným předělem mezi oběma světadíly je tzv. **Eurasijská hranice**.
- Hranici tvoří v Severním ledovém oceánu ostrovy **Nové Země**, východní úpatí **pohoří Ural**, horní tok **řeky Ural**, **řeka Emba**, pobřeží **Kaspického moře**, **Kumo-manyčská nížina**, **Kerčský průliv** (Azovské a Černé moře), úžiny **Bospor a Dardanely a pobřeží Malé Asie**.
- Od Afriky je Asie oddělena **Suezskou šíjí** a od Amerického kontinentu je oddělena **Beringovým průlivem**.
- **Okrajové body pevniny** tvoří na severu **mys Čeljuskinův (pol. Tajmyr)**, na východě **mys Děžněvův (pol. Čukotka)**, na západě **mys Baba (Turecko u průlivu Dardanely)** a na jihu **mys Buru (Malajský pol.)**.
- **Členitost kontinentu je obrovská jak v horizontálním, tak vertikálním členění**. V Asii leží nejvyšší vrchol Země – **Mt. Everest (Sagarmatha, Čumulangma) 8 849 m n. m** i nejhlubší místo na planetě Zemi, **Mariánský hlubokomořský příkop - 11 034 m** pod úrovní mořské hladiny. Proláklna **Mrtvého moře** je nejnižší položeným odkrytým místem na povrchu Země (- 400 m) a nejnižší položeným slaným jezerem na světě. **Džungarská brána** je považována za nejuzdálenější světové místo od oceánského pobřeží, nejbližší moře je 2 650 km daleko. Asie má velkou členitost pobřeží s množstvím

poloostrovů, souostroví a ostrovů. Rozkládá se zde i největší poloostrov světa – **Arabský poloostrov**, i největší záliv na Zemi – **Perský (Arabský) záliv**.

Povrch

- **severní část** Asie tvoří rozsáhlé **nížiny a ploché vysočiny**: např. Západosibiřská a Severosibiřská nížina (bažinaté a neúrodné), Středosibiřská vysočina
- **směrem k jihu** se povrch zvedá **až k nejvyššímu pohoří světa**, zvanému **Himálaj** – je nejmohutnější a nejvyšší pohoří na světě, nejvyšším vrcholem je **Mt. Everest** (Sagarmatha, Qomolangma Feng) dosahující **8 849 m n. m.** Na Zemi se nachází celkem 14 vrcholů s výškou přesahující 8 000 m. Himálaje obsahují **10 osmitisícových vrcholů**, zbývající 4 se nacházejí v **Karákoramu**.
- **jih** Asie je tvořen řadou **nížin** – pro civilizační vývoj jsou nejdůležitější **Indoganžská, Velká čínská a Mezopotámská nížina, a pohoří**, např. **Íránská vysočina, Jihočínská hornatina, Západní Ghát, Východní Ghát**
- na mnoha místech Asie se nachází sopečné pásy s množstvím **činných sopek** a s výskytem **častých zemětřesení** – největší **koncentrace aktivních sopek** je v oblasti Tichého oceánu, od severu např: **Ključevskaja** 4 750 m n. m. ležící v Rusku (pol. Kamčatka), **Fudži** 3 776 m n. m. na ostrově Honšú v Japonsku nebo Pinatubo 1 780 m n. m. na filipínském ostrově Luzon.

Podnebí

- Asie zasahuje do **všech podnebných pásů** na zemi
- **na severu** – **chladné (polární a subpolární podnebí** – letní teplotní maxima kolísají kolem 0°C, v zimě se projevuje oteplující vliv oceánu, proto teploty klesají jen k -30°C, nejnižší zimní teploty – **68°C**, byly naměřeny v **Ojmjakonu v Rusku**) a **mírné podnebí**
- **ve vnitrozemí** – **kontinentální podnebí** s velkými teplotními rozdíly mezi létem a zimou
- **v centrální a jihozápadní Asii** – **podnebí subtropické** (středomořské klima – oceánský typ podnebí, vyskytuje se na **západním pobřeží** – má teplé suché léto a deštivé mírné zimy, **východní pobřeží** – má subtropické klima s vlivem monzunu, srážky se dostávají v létě, zima je suchá a chladná), **až tropické suché** (důsledkem toho v těchto oblastech vznikly pouště)
- v centrální Asii leží i **Himálaj s vysokohorským podnebím**

- **tropické podnebí jižní, jihovýchodní a východní části Asie** výrazně ovlivňují **monzuny**, které v létě přinášejí na pevninu **hojnost srážek** (monzun je specifikem asijského podnebí)
- **tropické vlhké podnebí** je typické i pro **ostrovní část jihovýchodní Asie (Indonésie, Filipíny, Moluky)**

Vodstvo

- V Asii najdeme **světové veletoky** - v **jižní Asii**, např.: řeky **Gangu, Indus, Brahmaputru**.
- Řeky, které náležejí k **úmoří Severního ledového oceánu**, řadíme zde např: **Ob, Irtyš** (nejdelší sibiřskou řeku 5 410 km), **Jenisej, Lenu**, dosahují maxima vodních stavů na jaře v době tání sněhu, minima na podzim a v zimě, větší část roku řeky na dolních tocích zamrzají.
- **Střední a jihozápadní Asie** patří k oblastem s občasnými vodními toky označovanými jako **vádí** - vyschlé řečiště v suchých oblastech, naplňující se vodou jen po občasných deštích, náležejí zde např: **Amudarja, Syrdarja, Tigris** (vodu ztrácejí výparem).
- Řeky **východní Asie a poloostrovů Přední a Zadní Indie**, např: **Chang Jiang (Jang-c-iang = Modrá řeka), Huang He (Žlutá řeka), Mekong** nebo **Ganga s Brahmaputrou** patří k **monzunovým řekám**, které dosahují maxima v době letního monzunu.

Jezera

- **Asie je kontinent bohatý na výskyt** vodních nádrží přirozeného původu - **jezer**. Svou rozmanitostí i rozlohou nemají ve světě obdoby. Podle původu vzniku rozlišujeme:
- **Reliktní jezera** - jsou velmi stará jezera, která tvoří pozůstatek moří, vznikla vyzdvižením části moře nad okolní reliéf, a tak došlo k jeho oddělení od „mateřského“ moře.

Kaspické moře

- plošně **nejrozsáhlejší jezero na světě**
- je **vyplněno slanou vodou**, tvoří proto největší zásobárnu slané jezerní vody na Zemi
- téměř **80% vody přivádí do jezera** největší evropská řeka **Volha**
- jezero má rovněž **nevyrovnanou salinitu**, severní část v důsledku velkého přítoku sladké vody (Volha) v zimě může zamrznat, jižní část jezera je výrazně slanější
- jezero postupně **vysychá, zmenšuje se**, vznikají nové ostrůvky a již došlo k oddělení původního zálivu **Kara-Bogaz-Gol** a vytvoření menšího lagunového jezera

Aralské jezero

- jezero s **velkou ekologickou katastrofou**
- původně dosahovalo rozlohy 66 500 km² a řadilo se mezi největší světová jezera
- oblast významná pro lov sladkovodních ryb
- **současnost:** jezero je **rozděleno na tři části** a plocha jezera se za posledních 40 let zmenšila o dvě třetiny – důsledek nadměrného **odvádění vody do zavlažovacích kanálů** pro zemědělské účely – nedostatečná „výživa“ řekou Syrdarjou – navíc se jezero nachází v klimatu s obrovským výparem – dochází k **zasolování půdy, vysychání jezera**, vymizení původních rostlinných i živočišných druhů a vzniku **pouště Aralkum**
- **Tektonická jezera** – patří mezi nejhlubší typy jezer, vzniklé pohybem zemských ker

Bajkal

- **nejhlubší jezero světa** dosahující hloubky **1637 m**
- svým stářím (vzniklo před 25-30 mil let) je i **nejstarším jezerem na Zemi**
- do jezera přitéká více než 500 řek, ale z jezera vytéká pouze jediná – **Angara**
- zadržuje největší množství sladké vody na světě – 20 % světových zásob sladké vody

Balchaš

- bezodtoké jezero střední Asie

Mrtvé moře

- **nejnižší místo na Zemi** – 392 m pod úrovní moře, jezero se nachází v příkopové propadlině (Jordánského příkopu), jeho dno leží -794 m pod hladinou světového oceánu
- dosahuje i největší salinity až 31 % – pro vysoký obsah solí a polohu téměř 400 m pod úrovní světového oceánu
- oblast je vyhledávaným lázeňským letoviskem, jezero vyživuje pouze řeka **Jordán**

Ledovcová jezera

- jsou pozůstatkem pevninského nebo horského zalednění, např: **Issyk-kul** (Kyrgyzstán), **Sevan** (Malý Kavkaz)

Cestovní ruch

- Asie disponuje širokou škálou přírodních i kulturněhistorických atraktivit, ale část jejího území je pro realizaci CR nevhodná, např. pouštní oblasti ve vnitrozemí Arabského poloostrova a Číny, prostory s vlhkým rovníkovým klimatem apod.
- Avšak ani klimaticky i jinak vhodné oblasti nejsou plně využity.

Rozvoji brání řada skutečností:

- hospodářská zaostalost mnohých zemí
- pro zájemce z bohatých zemí je značná část kontinentu dopravně vzdálena, letecká doprava sice tento nedostatek překonává, ale zvyšuje náklady pobytu
- v mnohých oblastech chybí vybavenost odpovídající běžnému standardu
- nedostatečná zdravotnická a hygienická péče a ochrana zvyšují riziko nákazy nebezpečnými chorobami
- negativně působí i napjatá politická situace v řadě oblastí
- náboženský fundamentalismus vylučuje z CR řadu zajímavých lokalit
- Přes uvedené výše je region Asie stále intenzivněji zapojován do mezinárodního CR.

Jihozápadní Asie

Zahrnuje:

- **středomořské státy** (Turecko, Sýrie, Libanon, Izrael, Kypr)
- **arabské státy**, východněji položené (Jordánsko, Saudská Arábie, Jemen, Kuvajt, Irák, Írán, Afghánistán, Spojené Arabské Emiráty = SAE a další)

Středomořské státy si v mezinárodním CR udržují mimořádné postavení díky:

- výhodné dopravní poloze vůči Evropě
- přírodním předpokladům – přímořská poloha s příznivým středomořským klimatem
- souboru architektonických památek starověku i středověku, hlavním poutním místům křesťanů, muslimů i Židů
- dobré úrovni služeb v hlavních městech, které jsou zpravidla východisky pro výlety za atraktivitami v okolí

Turecko

- největší turistické centrum – **Istanbul** – leží u Bosporu, má množství historických památek v čele s **chrámem Hagia Sofia** (Boží moudrosti), změněný v mešitu, dnes je muzeem, je to jedna z nejznámějších sakrálních staveb světa
- nejnavštěvovanější částí státu je úzký pás **pobřeží Egejského a Středozemního moře** – **Turecká riviéra** se středisky Izmir, Bursa, Antalya
- v blízkosti pobřeží se nacházejí významné **historické památky - antická města - Trója, Pergamon, Efez, Milét**
- **ve vnitrozemí** budí pozornost kromě hlavního města **Ankara i přírodní pozoruhodnosti** (obě jsou zapsány na seznam UNESCO)
- **Pamukkale** - travertinové kaskády
- **Göreme** - skalní pyramidy a skalní obydlí a chrámy

Izrael

- k hlavním oblastem a střediskům CR patří **místa spojená s dějinami židovského, křesťanského a muslimského náboženství – Nazaret, Jeruzalém, Betlém, Jericho**
- **Jeruzalém** - z atraktivit jsou nejvýznamnější: „**Via Dolorosa**“ (po níž se Kristus ubíral na Kalvárii), **vrch Golgota s chrámem Božího hrobu**, „**Zed' nářků**“, **Skalní dóm se zlatou kupolí v centru Chrámové hory**, která je zpřístupněna pouze za přísných podmínek a ve velmi omezené době (nutný správný oděv, zvláště u žen, který si lze půjčit u vchodu), **Olivová hora s největším židovským hřbitovem na světě**
- **Mrtvé moře**

Kypr

- má dobré přírodní předpoklady pro CR (i když jeho rozdělení v roce 1974 jeho rozvoj částečně přibrzdilo)
- většinu oblíbených **prázdninových přímořských letovisek** najdete v jižní (řecké) části ostrova. I když jsou výborně vybavené a nabízejí dostatek kulturního i sportovního vyžití, jejich nevýhodou jsou přeplněné pláže hlavně během letních měsíců. Mezi nejoblíbenější místa patří **Ayia Napa, Larnaca, Limassol** a městečko **Paphos**. Klidnější místo pro strávení dovolené je nutno hledat v severní (turecké) části ostrova, **dovolená** zde je mnohem klidnější a méně uspěchaná. Je však nutno počítat s nižší kvalitou poskytovaných služeb ve srovnání s jihem Kypru, což však bohatě vynahradí překrásné poloprázdné písčité pláže v letoviscích jako je **Kyrenia** nebo **Famagusta**.
- **Rozvoj CR v arabských státech narušily válečné konflikty**. Z celé oblasti zůstala jedinými intenzivně navštěvovanými centry CR **poutnická místa muslimů Mekka a Medina v Saudské Arábii**. Intenzivně se rozvíjí turistická oblast **Spojené arabské emiráty** s výborným leteckým spojením s celým světem a množstvím luxusních hotelů v **Abú Zabí, Dubaji a v Šardžá**. Turisté navštěvují i **Jordánsko**, zejména **hlavní město Ammán, skalní město Petra a středisko Akaba u Rudého moře**.

Jižní Asie

- Zabírá indický subkontinent – poloostrov Přední Indie, na kterém leží: **Indie, Pákistán, Nepál, Bhútán, Bangladéš a ostrovní státy Srí Lanka a Maledivy**.
- **Do mezinárodního CR se zapojují jen Indie, Nepál, Srí Lanka a Maledivy**.
V ostatních částech JA brání rozvoji CR islámský fundamentalismus a napjaté

vnitropolitické poměry.

Nejpřitažlivější jsou:

- **architektonické památky svébytných kultur Indického poloostrova**
- **nejvyšší světové velehory - Himálaj a Karákoram**
- **exotika**

Většímu rozvoji CR brání:

- **obtížné klimatické podmínky** (pro návštěvu je nejméně vhodné období letního monzunu (červen-září) s velmi vlhkým a horkým počasím)
- **hygienické podmínky**
- **nízká vybavenost službami**

Indie

má značný počet kulturněhistorických památek - ke střediskům CR patří:

- **hlavní město Dillí**
- bývalá metropole **Ágra s mauzoleem Tádž Mahál** (hrobka šacha Džihána a jeho nejmilejší manželky)
- **Džajpúr** s paláci z růžového pískovce
- brána Indie **Bombaj**
- největší město jižní Indie **Madrás**
- svaté město hinduistů **Benáres**
- protože hinduismus ani islám nepovažují koupání za mravné, nevznikla na dlouhém pobřeží Indického oceánu velká přímořská střediska
- naopak příjemné podnebí předhůří Himálaje vedlo ke vzniku horských středisek na severovýchodě země (Dárdžílíng, Simla aj.)

Nepál

- hlavním cílem je **Himálaj s nejvyšším vrcholem světa Mount Everestem (8 849 m)**
- horolezecké výpravy

- jedinou vstupní branou do země je **hlavní město Káthmándú**
- ke specifickým formám CR patří **treking** – náročné pěší několikadenní horské túry s průvodcem

Srí Lanka

- ostrov Cejlon má příznivé podnebné podmínky pro **pobyt u moře, zajímavou přírodu ve vnitrozemí**
- etnické boje zpomalily rozvoj CR

Maledivy

- korálové souostroví v Indickém oceánu
- dobrá a kvalitní turistická zařízení umožňující pocit volnosti a soukromí v příjemném teplém podnebí u čistého moře

Jihovýchodní Asie

- Patří zde státy rozložené na poloostrově Zadní Indie a na množství přilehlých ostrovů.
- **Patří zde:** Myanmar (Barma), Thajsko, Laos, Kambodža, Vietnam, Malajsie, Singapur, Brunej, Indonésie, Filipíny.

Oblast zahraničním návštěvníkům nabízí:

- krásné písečné **pláže** v teplém monzunovém počasí
- **množství kulturněhistorických památek**
- **exotické prostředí** tropů s odlišnou kulturou obyvatel
- **CR se oblasti dynamicky rozvíjí.** Turistickou velmocí mezi tamními státy se stalo **Thajsko**. Vysokou návštěvnost mají také **Malajsie a Singapur**. Ostatní země mají návštěvnost nižší, což je způsobeno vnitropolitickými poměry a nižší úrovní služeb CR.

Thajsko

Hlavní turistické cíle:

- **hlavní město Bangkok** (Krungthep) s více než 300 buddhistickými chrámy (právě církevní stavby a kulturní odlišnosti buddhistického obyvatelstva jsou největší lákadla)
- vynikající **přímořská střediska** s krásnými plážemi – k nejzajímavějším patří **Pattaya** (Thajský záliv), **Phuket** (právě pobřeží Indického oceánu na Malajské šíji bylo silně postiženo ničivými tsunami)
- Do přírodně i etnograficky zajímavého **vnitrozemí** cestují cizinci méně často. Pro turisty nenáročné na pohodlí, ale náročné na dobrodružství se pořádají výpravy formou trekingu.
- Motivem pro cesty do Thajska je i tzv. sexuální turistika podporovaná množstvím zábavních podniků, masážních salonů a rozšířenou prostitucí.

Malajsie

Je navštěvována především obyvateli okolních asijských zemí, evropských turistů přijíždí méně.

Turistické cíle:

- **hlavní město Kuala Lumpur** - nejzajímavější památka **Národní mešita**
- **horská střediska** s méně horkým podnebím (pohoří Cameron, Frazer's Hill, Marwell Hill)
- **přímořská střediska** s krásnými plážemi
- **sever ostrova Kalimantan (Borneo) - Národní park Kinabalu a folklor Dajaků**, kteří byli donedávna lovci lebek

Singapur

- Je dopravní křižovatkou do JV a V Asie, Austrálie a ostrovního Tichomoří, proto v návštěvnosti převažují tranzitní cestující s kratším pobytem.
- Nabízí kvalitní služby CR a různá zábavní zařízení (herny, kasina, Tiger Balm Garden napodobující americký Disneyland).

- **Ostatní státy** mají výborné předpoklady pro rozvoj CR, ovšem nejsou využity z důvodu špatné vnitropolitické situace a chudoby.
- Vynikající možnosti má **Indonésie** (rozložená na velkém množství velkých i malých ostrovů) – turisticky nejvyužívanější je **Bali**, kde mezi cílovými lokalitami dominují **klášterní komplex Borobudur a Národní park Komodo** s výskytem dravého ještěra varana komodského.

Východní Asie (dálný východ)

- Zahrnuje velké a lidnaté státy **Čínu a Japonsko**, i odlehlé, málo zalidněné Mongolsko a rovněž oba korejské státy.

Čína

- Patří mezi velmoci v CR. Turisty láká rozdílná kultura s množstvím jedinečných kulturněhistorických památek, ale i krásy přírody.
- Přebývá však organizovaný CR se státní kontrolou (pro nedostatek vhodných ubytovacích zařízení, ale i z důvodů politických). Lze cestovat i individuálně, ale znamená to překonávat četné těžkosti, včetně jazykových.

Turistické cíle:

- **hlavní město Peking** s bývalým císařským palácem v tzv. Zakázaném městě, chrám Nebe, Letní palác, císařské zahrady (vše na seznamu UNESCO)
- **Velká čínská zeď** (seznam UNESCO)
- **Tibet** – horolezecké terény, **Lhasa** – palác Potala (seznam UNESCO)
- **Hongkong** (do jisté míry autonomní)
- **velká města** s historickými památkami
- přírodně nejzajímavější je **chráněná oblast mezi třemi souběžnými údolími horních toků řek Jang-ce, Mekong a Salwin** (seznam UNESCO)

Japonsko

- Ve světovém CR významný stát. Je prvořadou **zdrojovou oblastí CR** - vysoká životní úroveň učinila z Japonců jeden z národů, které nejvíce cestují po celém světě. Značný význam má také rozvinutý **domácí cestovní ruch**. **Aktivní CR** v Japonsku omezuje značná vzdálenost od ostatních zdrojových zemí a vysoká cenová úroveň služeb.
- Má **příznivé přírodní předpoklady pro CR** - horský terén, množství horkých minerálních pramenů a léčivého vulkanického bahna, rozsáhlé lesy. Pobřeží nemá mnoho vhodných pláží, o to více jsou využívána jezera ve vnitrozemí.
- Velkou návštěvnost mají horská rekreační střediska v zázemí velkých měst. Nejlépe vybavená jsou v severní části ostrova **Honšú** (Nagano) a na ostrově **Hokkaidó** (Sapporo). Z národních parků je nejatraktivnější **areál kolem vulkánu Fudži** (symbol země).
- V mezinárodním CR jsou přitažlivé společenské zajímavosti ve spojení s tradičním způsobem japonského života (silná je fascinace uměním tradičního zahradnictví Japonců). Největší návštěvnost se soustřeďuje na hlavní město **Tokio** a okolí - pozoruhodný je **komplex chrámových staveb v Nikkó** („městě hrdinů“ 100 km od Tokia), historickou atraktivitou je **soubor památek Kamakura** (vybudovaný v souvislosti s příchodem buddhismu na ostrovy, kterému vévodí socha sedícího Buddha).
- Přitažlivá jsou i další města, hlavně **Kjóto** (bývalé hlavní město), **Ósaka**, **Kóbe**, **Nara**.
- Pozornost poutají také města **Hirošima a Nagasaki**, na něž byly koncem 2. světové války svrženy americké atomové pumy.
- **Ostatní části makroregionu** navštěvují účastníci CR málo.
- Profesionálně zaměřený CR se uplatňuje v **Korejské republice** (jižní Korea) jako důsledek intenzivních obchodních kontaktů země s hospodářsky vyspělými státy světa.
- V komunistické **Korejské lidově demokratické republice** (severní Korea) je CR vyloučen v důsledku politické izolace a hluboké hospodářské krize.
- **Mongolsko** má dobré přírodní předpoklady, ale nevybudovanou infrastrukturu.

Střední Asie

Do této oblasti řadíme samostatné státy, které vznikly po rozpadu Sovětského svazu:

- **středoasijské země** - Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán
- **zakavkazské státy** - Arménie, Ázerbájdžán, Gruzie
- Téměř všechny tyto státy mají dobré lokalizační předpoklady pro CR - výrazné **přírodní hodnoty** (Kavkaz, Pamír, Ťan-šan) nebo vynikající **kulturněhistorické památky** (Baku

v Ázerbájdžánu, Buchara, Chiva, Samarkand, Taškent v Uzbekistánu).

- **Návštěvnost je však nízká** v důsledku neklidu v některých státech, nízká ekonomická úroveň a s tím nedostatečně vyvinutá infrastruktura.